

Author: Gutai, Mátyás

Title: OSAKA EXPO DESIGNING SOCIETY OF THE FUTURE

Citation: Metszet, Vol 16, No 6 (2025), pp 12-19, DOI: 10.33268/Met.2025.6.1

<https://doi.org/10.33268/Met.2025.6.1>

Received: 14 October 2025

Accepted: 24 October 2025

Published: 26 November 2025

HISTORICAL HERITAGE AND CONTEMPORARY RESPONSE, OSAKA EXPO, JAPAN

ARCHITECT: Sou Fujimoto

The 2025 Osaka Expo, themed "Designing Future Society for Our Lives," builds on Japan's tradition of significant World Expos. Architect Sou Fujimoto's Grand Ring, a large circular wooden structure with an elevated Skywalk, serves as the main route and offers views of key pavilions like Singapore's. The sustainable design uses timber and plans for future disassembly. The central Forest of Tranquility and SANAA's "Better Co-being" pavilion explore the connection between natural and artificial environments across three themes: Connecting Lives, Empowering Lives, and Saving Lives.



OSZAKAI EXPO

A JÖVŐ TÁRSADALMÁNAK TERVEZÉSE

TÖRTÉNELMI ÖRÖKSÉG ÉS KORTÁRS VÁLASZ

TÖRTÉNELMI ÖRÖKSÉG ÉS KORTÁRS VÁLASZ

—A világkiállításoknak különleges jelentőségük van Japánban, mind az építészek, mind a szélesebb közönség számára. Ez a jelentőség az első, Japánban megrendezett expóig nyúlik vissza, amelynek szintén Oszaka adott otthont. Az 1970-es Oszakai Expo fontos mérföldkő volt Japánban. A tokiói olimpiával együtt az oszakai világkiállítás célja az volt, hogy Japánt modern és fejlett társadalomként mutassa be a világ számára.

—Érdekes módon az olimpia és az expo sorrendje ugyanaz volt a múltban, mint most: az 1964-es tokiói olimpiát követte az 1970-es oszakai világkiállítás, hasonlóan a második tokiói olimpiához (2020) és az Oszakai Expóhoz (2025). Ez a párhuzam önmagában is jelzi, hogy mennyire beágyazódott a világkiállítások koncepciója a japán kulturális és építészeti gondolkodásba.



- 01 A Nagy Gyűrű névre keresztelt faszerkezet remekül szervezte a kiállítás nagy forgalmát, egyben kiváló védelmet nyújtott a nyári hőségben
- 02 A gyűrű faszerkezete a fenntartható építészetet hangsúlyozta. A gyűrű több szinten is bejárható volt, így kilátást nyújtott az épületekre felülről is. Több pavilon sikeresen élt ezzel a lehetőséggel és számolt a felülnézettel is, mint például a képen látható Szingapúr Pavilon
- 03 A Forest of Tranquility (A nyugalom erdeje) a mesterséges és természetes elemek együttélését vizsgálta, ezzel egy teljesen új térélményt létrehozva



ÉPÍTÉS | ARCHITECT

Sou Fujimoto (Fudzsimoto Szószuke)

FOTÓ | PHOTO

Japan Association for the 2025 World Exposition,
Lina Gotmeh Architects, Gutai Mátyás

SZERZŐ | AUTHOR

Gutai Mátyás

AZ 1970-ES KANSAI EXPO ÖRÖKSÉGE

—A Kansai régió 1970-es expója a lehetséges jövő radikális és bátor bemutatása volt. Kenzō Tange és csapata merész koncepciót készített egy grandiózus és futurisztikus színpaddal a kiállítás központjában. A színpadot Tarō Okamoto Nap tornya című szobra uralta, amely a mai napig áll a helyszínen. [1] A szobrot egy tér vette körül, amelyet Tange és csapata által tervezett monumentális tető fedett be. A tető különféle installációkat foglalt magában, beleértve robotokat is, hogy bemutassa a jövő bátor vízióját, amely a későbbiekben beágyazódott Japán általános képébe.

—A tervezők 1970-ben követték azt az elgondolást, hogy az 1851-es londoni Nagy Kiállításához hasonlóan a központi „Szimbólum zóna” tetője az expo egyesítő elemként szolgált. A központi teret azonban nem akarták falakkal meghatározni, így a központi területet kizárólag a tető határozza meg, amit a tematikus pavilonok vesznek körül. Tange egy fához hasonlította a koncepciót. [2] Az elképzelés az volt, hogy bár a nemzeti pavilonok egyedi virágokhoz hasonlítanak, ágakon és törzsön keresztül kapcsolódniuk kell az egészhez. Így a Szimbólum zóna lett a törzs, a mozgó gyalogos sétányok és az alterek pedig az ágak. Ezeket az elemeket színekkel is megerősítették: a törzs és az ágak egyszerű fehérek voltak,



04

míg a pavilonok saját színeikben pompáztak, amelyeket a nemzeti építészek határoztak meg.

—A Kansai Expo 1970 hatása nemcsak általánosságban volt jelentős, hanem kifejezetten az építészek és az építészeti számára is. Fiatal építészek, mint Arata Isozaki vagy Kiyonori Kikutake dolgoztak az expón Tangeval együtt, hogy később saját jogon is a japán és a globális építészeti befolyásos alakjaivá váljanak. [3] Az építészeti Japánra jellemző vizionárius gondolkodása, amely megkérdőjelezte a tervezés, az építés és az építészeti tér standard megközelítéseit, az expo vizionárius gondolkodásában gyökerezett: Tange újradefiniálta az építészeti tér hagyományos elgondolását. Az Oszakai Expo Szimbólum zónája ugyanúgy összefogta a kompozíció elemeit, mint a londoni világkiállítás épülete, de a tervezés más megközelítést követett: a teret újraértelmezték. A teret egy tetővel jelölték ki szimbolikusan és nyitottan ahelyett, hogy üvegfallal határolták volna be, mint London esetében. Ez a fajta térről való gondolkodás felszabadította a japán építészek generációit, akik ezt a szabadságot arra használták, hogy meghatározzák azt a radikálisan különböző japán építészeti, amelyet ma ismerünk. A metabolizmus alapjai például az Oszakai Expóban gyökereztek. [4] ahogy azt Kikutake kapcsán már említettük, de a kortárs japán építészek, mint Sou Fujimoto is innen merítettek inspirációt. [5] —Nem meglepő, hogy egy világkiállítás megrendezése különleges jelentőséggel bír Japán számára. Ez a látogatók számára is látható: az expo a zárása előtt 25 millió látogatót vonzott, a napi látogatók száma az utolsó hetekben meghaladta a 200 ezret. [6]

A 2025-ÖS EXPO HELYSZÍNE ÉS FENNTARTHATÓSÁGA

—Az expo helyszíne jól előkészített és megtervezett volt a világkiállításra. A kiválasztott helyszín a Yumeshima nevű mesterséges sziget, amely az oszakai öbölben található és kilátást nyújt a Szeto-tengerre. A fenntarthatóság állt a kiállítás tervezésének középpontjában, beleértve a helyszín kiválasztását is, amely lehetővé tette a tömegközlekedés széles körű használatát: a látogatók többsége metróval és helyközi buszokkal tudta elérni a helyszínt.

—A helyszín az expo után további fejlesztésre van tervezve, ami szintén kiemeli a fenntarthatóság fontosságát. A város metrókapcsolata a terület jövőbeli fejlesztésének központi eleme lesz. A fenntarthatósági szempontoknak megfelelően az expo helyszínét az esemény befejezése után továbbfejlesztik: a jelenlegi terv szerint a Nagy gyűrű északkeleti 200 méterét eredeti formájában megőrzik, és a központban parkot alakítanak ki az expo emlékére. A környező területet magánfejlesztési projektekre használják fel egy később kidolgozandó központi városrendezési terv szerint.

CÉLOK ÉS VÍZIÓK

—A 2025-ös expót azzal a céllal rendezték meg, hogy elérjen egy olyan társadalmat, amelyben az Egyesült Nemzetek Szervezete Fenntartható Fejlesztési Céljai (SDG vagy Sustainable Development Goals) megvalósultak. [7] Ezt a 17 fenntartható fejlesztési célt határozták meg a 2015 szeptemberében, az ENSZ New York-i székházában tartott Fenntartható Fejlődési Csúcsstalálkozón. Öt évvel a célok elérésének céldátuma, 2030 előtt 2025 rendkívül fontos év az ezek felé való törekvés felgyorsítása szempontjából. —További cél volt, hogy hozzájáruljon Japán nemzeti stratégiájának megvalósításához: a Társadalom 5.0-hoz, amely egy szuperokos társadalom a vadász-gyűjtögető



05

04 A Szaúd-Arábia Pavilion sikeresen hangsúlyozta az ország helyi kulturális gyökereit, egyben egy izgalmas kiállítást hozva létre

05 Az Egyesült Államok pavilonja látványos és hatásos központi térrel operált, ami sikeres stratégia volt, mivel a kiállítás így a nagy kivetítőkön keresztül már a sorban álló vállalkozókkal is tudott kommunikálni

06 Franciaország pavilonja látványos központi homlokzattal hívta fel magára a figyelmet



06

társadalom (1.0), az agrártársadalom (2.0), az ipari társadalom (3.0) és az információs társadalom (4.0) után, amely jólétet hoz az embereknek azáltal, hogy a legtöbbet hozza ki az információs és kommunikációs technológiákból, valamint integrálja a kibertér és a fizikai teret. [8]

A NAGY GYŰRŰ: ÚJ KÖZPONTI TÉR

—Az előző oszakai expóhoz hasonlóan a területet egy kulcsfontosságú központi tér határozza meg. Ez a központi tér azonban ezúttal más, mint 1970-ben, sőt, sok szempontból ellentétes. Az 1970-es térség a kiállítás közepén volt, és a környező pavilonok kapcsolódtak hozzá. A teret nem is egy fizikai határral határozták meg, hanem egy tetővel jelölték ki.

—A 2025-ös expo esetében a koncepció némileg ellentétes. A Sou Fujimoto által tervezett Nagy gyűrű (Grand Ring) az expo kulcsfontosságú épülete, amely körülveszi a fő kiállítási területet. [9] A magas szerkezet fából készült, és

01
02

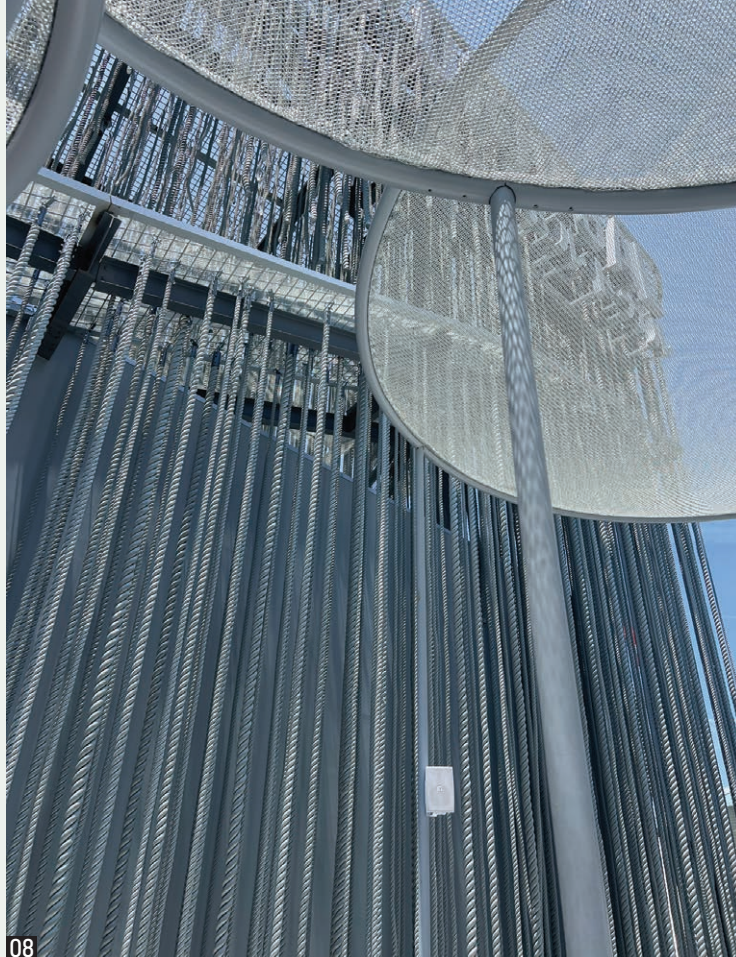
a Guinness Világrekordok hivatalosan elismerte a világ legnagyobb faszerkezeteként. [10]

—A fa használata a Nagy gyűrűnél kiváló megoldás volt a karbonlábnyom minimalizálására is. Egyrészt a fa mint anyag önmagában alacsony karbonlábnyommal rendelkezik, másrészt a faszerkezet könnyen szétszerelhető, és az alkatrészek újrafelhasználhatók vagy újrahasznosíthatók, minimális hatással a környezetre.

—Az expót látogatva valóban arra a következtetésre juthatunk, hogy a Nagy gyűrű igazán működik. Először is, nagyszerű tájékoztató pont a nagy expohelyszínen, mivel a gyűrű körkörös útvonalát használhatjuk a kiállítás összes fő részének eléréséhez. Másodszor, a faszerkezet nagyon jól keretezi az egész kiállítást, és a fa természetes légkört ad neki. Harmadszor, a gyűrű mind a felső szintjén, mind a földszinten megkönnyíti a látogatók áramlását, ami hatékony megoldás a nagy számú napi látogatót figyelembe véve. Negyedszer, a gyűrű fedett közterületet és folyosót kínál, ami valódi enyhülést jelent Oszaka forró



07



08

időjárásában, különösen nyáron. Ötödször, a gyűrű felső szintje nagyszerű kilátást nyújt a kiállításra. A gyűrű központi helyet kínál, bár nem olyanfajta ceremoniális teret, mint az 1970-es oszakai expo: a gyűrű kijelöli a területet és összekapcsolja a központi zónákat anélkül, hogy saját ceremoniális térrel rendelkezne.

—A 2025-ös Oszakai Expo Nagy gyűrűje több pontban hasonlatosságot mutat a Japánban megrendezett 2005-ös Aichi Expo Global Loopjával és beépítési tervével, amelyet Kiyonori Kikutake tervezett. [11] Az Aichi Expo Global Loopja szintén összekötő közlekedő volt, amely lehetővé tette a látogatók számára, hogy az expo zónái között sétáljanak. A Global Loopot szintén felemelték a talajról, és a víziója az volt, hogy minimális kárt okozzon a környezetben, és úgy hozzon létre egy útvonalat, hogy közben védi az alatta lévő parkot. A tervezés célja volt, hogy a szerkezet lábnyoma és alapjai a lehető legkisebbek legyenek. Következésképpen a földszinti forgalom sem volt megengedett. Az expo különböző zónái is lazábban illeszkedtek a Global Loophoz, ellentétben a Nagy gyűrűvel, amely egyben határa is volt az általa körülvevett zónáknak. Egy szempontból azonban mindkét terv hasonló volt: mindkettőt fenntarthatósági szempontokkal tervezték, mivel viszonylag könnyen szétszerelhetők és újrahasznosíthatók.

TEMATIKUS ZÓNÁK ÉS KIEMELT PAVILONOK

—A Nagy gyűrűn belüli belső terület három fő tematikus zónára és két további területre osztható. A három fő tematikus zóna: Connecting Lives (Életek összekötése), Empowering Lives (Életek felhatalmazása) és Saving Lives (Életek megmentése). A nemzeti pavilonok többsége ezeken a területeken található. A két további terület: Forest of Tranquility (A nyugalom erdeje) és Signature Zone (Szignifikáns vagy Fókusz zóna).

—A Forest of Tranquility egyedi projekt, amelyet a SANAA tervezett az expóra Yuko Hasegawa művészeti kritikussal és Hiroaki Miyata professzorral együttműködésben. [12] A projektben azt vizsgálják, hogy az építészet hogyan segíthet elő új együttélési formákat. A terv azon az elképzelésen alapul, hogy globális fordulóponthoz érkezünk, amely átfogja a gazdaságot, az egészségügyet, az oktatást, az emberi jogokat és a környezet formálását. A SANAA válasza egy „társadalmi interfész”, egy olyan hely, ahol az emberek összegyűlhetnek, és közösen elképzelhetnek alternatív modelleket a közös életre. Ennek megfelelően a projekt magában foglalja a kétértelműség és nyitottság gondolatát. Az építészek tudatosan diagramatikusan egyszerű anyagokat választottak, a könnyű acéloszlopoktól az áttetsző tetőpanelelekig, némileg az adathálózatokra vagy cellás struktúrákra emlékeztetve. Éles határok nélkül a pavilon szinte teljesen átereszt a tájat. A fény folyamatosan változó mintákban szűrődik le a rétegezett tetőelemeken keresztül, az időjárásnak és a napszaknak megfelelően változva.

PAVILONOK A CONNECTING LIVES ZÓNÁBAN

—A Connecting Lives zónát a Norman Foster és Társai által tervezett szaúd-arábiai pavilon uralja. [13] A terv nagyon sikeres mind kulturális utalások, mind térbeli minőségek, funkcionális és működési tervezés szempontjából. Kulturális utalások szempontjából az épület kisebb darabokra van törölve, ami a sivatag töredezett földjére emlékeztet. Ez nagyon érdekes téri atmoszférát teremt, ahol a látogatókat arra hívják meg, hogy olyan útvonalon haladjanak végig, amely zárt térségeken és nyitott udvarokon vezet keresztül, érdekes ritmust teremtve az úton.

—A terv nagyon elegáns és funkcionális megoldást eredményez, mivel a magas épületrészek jól védik mind

03

04

- 07 Katar pavilonja az ország hajóépítészetiéből merített ihletet
- 08 A Portugál Pavilon köteteiből létrehozott izgalmas homlokzattal jelent meg, ami a szél hatására az óceán dinamikus felületét imitálta
- 09 A Bahrein pavilonja is a hajóépítészeti hagyományain alapszik, amit a japán faépítészeti örökségével egyesít. A szép forma sikeresen használja fel a minimális alapterületet, és rendkívül látványos belső terekkel dolgozik. Az épületet a kiállítás arany díjjal jutalmazta



09

a belső tereket, mind a nyitott udvarokat a közvetlen nap-sütéstől. A kialakítás egyben természetes szellőzésre is lehetőséget teremt. Mindkettő kulcsfontosságú Oszaka forró éghajlatában, különösen, mivel a legtöbb látogatót a nyár folyamán várták. Végül a működési tervezés is nagyon átgondolt és sikeres volt. Egy olyan helyszínen, mint az expo, rendkívül fontos az épület kapacitásán gondolkodni, mivel maximalizálni szeretnénk a kiállítást naponta megtekintő látogatók számát. A tipikus megközelítés ilyenkor az, hogy egy nagy kiállítóteret hozunk létre a pavilonban. Ez azonban kevésbé lenne hatékony, mivel kisebb csoportokban történő látogatást eredményezne (pl. 25-30 ember tud belépni 15 percenként). A szaúd-arábiai pavilon terve azonban kisebb szegmensekre bontja a kiállítást, így az emberek kevesebb időt töltenek egy-egy helyiségben, ami azt jelenti, hogy 5-7 percenként 20-30 embert be lehet engedni, miközben az emberek összesen több időt töltenek a kiállításon, mivel egyik térből a másikba haladnak. Figyelembe véve, hogy míg a legtöbb pavilonnál legalább egy óra sorbanállás volt szükséges a bejutáshoz, addig a szaúd-arábiai pavilonnál feleannyi idő is elegendő volt, tehát valóban értékelni lehet ezt a megoldást, amely jelentősen csökkentette a várakozási időt és növelte a napi látogatók számát.

AZ EMPOWERING LIFE ZONE PAVILONJAI

—Az Empowering Life Zone számos fontos pavilonnak ad otthont. Közvetlenül a főbejáratnál, a metróállomásról érkezve, két fontos pavilon áll: az Egyesült Államok és Franciaországé.

—A Trahan Architects által tervezett Egyesült Államok-pavilont grandiózus, de minimalista tervezési megközelítés jellemzi. [14] A tervet a kanyonok természetes formái ihlették, valamint a japán torii kapuk.

—A Carlo Ratti által tervezett Francia Pavilon némileg eltérő megközelítést követett, mivel egy fő központi lépcső jellemzi a bejárat homlokzatán. [15] A projekt olyan terek sorozatán vezet végig bennünket, amelyek a francia dizájnt és kultúrát ünneplik, például a Louis Vuitton és a Franciaország és Japán közötti kapcsolatot.

—Ez a terület tartalmazza Kengo Kuma két pavilonját is. Katar pavilonját a dhow nevű hagyományos vitorlás hajók ihlették. A faépületet az vitorlákra emlékeztető feszítővászon burkolja. A bejárat felé vezető útvonal is jól megtervezett: víz mellett sétálunk, ahogy közeledünk az épülethez, majd egy nyitott területre lépünk, amelyet vízfelületek határolnak és vitorlák fednek be, mielőtt belépünk az épületbe és látnánk a kiállítást. Ahogy Kuma rámutat, a tervezés nagy részét a tengerpartok ihlették, mivel Katarban az emberek többsége a part mentén él és dolgozik.

—A japán mester másik projektje ezen a részen a Portugál Pavilon. A projekt egyszerű, de nagyon elegáns tervet mutat be egy homlokzattal, amelyet kötelek sorozata alkot. A kötelek az óceán lényegét dinamikus formában ragadják meg és fordítják le. Az óceán itt kulcsszimbólum, mivel összeköti a két ország 500 éves közös történelmét. A kötelek a napfénnel és a széllel kölcsönhatásban dinamikus vizuális benyomást keltenek.

—Nagyon egyedi dizájnt mutat be a területen a Lina Ghotmeh francia-libanoni építész által tervezett Bahreini Pavilon. [16] A tervet Bahrein dhow csónakok történelmi ácsmunkája ihlette, miközben kapcsolódik Japán hagyományos ácsmesterségéhez is. Az elegáns vertikális szerkezetnek viszonylag kicsi a területe a többi pavilonhoz képest, de méretét meghazudtolóan dinamikus és gazdag térélményt nyújt. Vertikalitását kihasználva a látogatókat egy három emelet magas központi térben fogadják.

06

07

08

09



10

Innen spirálisan haladnak felfelé az épületben, hogy többet tanuljanak a királyság múltjáról, jelenéről és jövőjéről, valamint kultúrájáról. Az épület kiváló példa arra, hogyan lehet nagyszerű pavilonépületet, nagyszerű térbeli minőségeket és kiállítást elérni viszonylag kis épülettömeggel.

A SAVING LIVES ZÓNA

—A harmadik tematikus zóna a Saving Lives. Több pavilon is található itt Kelet-Közép-Európa régiójából, köztük Lengyelország, Románia, Bulgária és Magyarország. A Magyar Pavilon az ember és a természet kapcsolatát hangsúlyozza, és az örökségre összpontosít. A kiállítóteret faszerkezetű központi kupola uralja. A kupola magával ragadó színházat rejt, ahol a látogatók egy stilizált erdei ösvényt követnek, amelyet magyar népzenei dallamok kísérnek, mielőtt belépnének egy előadótérbe a csillagos

10

égbolt alatt. A kiállítás a magyar és a japán zenei hagyományok közötti kapcsolatot vizsgálja, különösen a pentaton hangsor közös használatát a népzeneben.

—Az expo összességében egyedi és időszerű választ ad korunk kihívásaira, hasonlóan a Kansai Expóhoz 1970-ben. A szervezőknek és tervezőknek komoly kihívást jelentett a hely története, amely lehetőséggé vált egy olyan esemény létrehozására, amely biztosan inspirálni fogja a generációkat. A 2025-ös Oszakai Expo kevésbé futurisztikus és képzeletbeli, sokkal inkább a jelenre és arra összpontosít, ami reálisan elérhető egy fenntartható jövő felé haladva. Mindazonáltal ez a különbség a két expo között valójában kapcsolat közöttük: mindkettő felelősségteljes módon vizsgálja jövőnket, és útmutatást nyújt számunkra, hogy inspirációval haladjunk előre a jövőbe.

11



11

- 10 A Magyar Pavilon különböző építészeti elemek egyensúlyával dolgozik, ami izgalmas megoldást eredményez
 11 A magyar kiállítás központi tere egy kupolaterem, ahol a látogatókat látványos prezentáció fogadja

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Cho, Hyunjung: „Expo '70: The Model City of an Information Society”, *Review of Japanese Culture and Society* 23 (2011): 57-iii.
- [2] Tange, Kenzo: „Function, Structure and Symbol, 1966”, in Kenzo Tange: *Architecture and Urban Design 1946-1969*, edited by Udo Kultermann, Verlag für Architektur Artemis, Zurich 1970.
- [3] Lin, Zhongjie: *Kenzo Tange and the Metabolist Movement: Urban Utopias of Modern Japan*, Routledge, London 2010.
- [4] Kurokawa, Kisho: *Metabolism in Architecture*, Studio Vista, London 1977.
- [5] Fujimoto, Sou: *Primitive Future*, INAX Publishing, Tokyo 2008.
- [6] Japan Association for the 1970 World Exposition: *Official Report of the Japan World Exposition*, Osaka 1970, Commemorative Association for the Japan World Exposition, Osaka 1972.
- [7] United Nations: „Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development”, UN General Assembly Resolution 70/1, 2015-09-25, hozzáférhető: <<https://sdgs.un.org/2030agenda>> utolsó belépés: 2025-10-17].
- [8] Cabinet Office, Government of Japan: „Society 5.0” Accessed 2025, hozzáférhető: <https://www8.cao.go.jp/cstp/english/society5_0/index.html> utolsó belépés: 2025-10-17].
- [9] Fujimoto, Sou and Associates: „Grand Ring, Osaka Expo 2025” [projektdokumentáció], 2025.
- [10] Guinness World Records, „Largest wooden building structure” 2025, hozzáférhető: <<https://www.guinnessworldrecords.com>> utolsó belépés: 2025-10-17].
- [11] Kikutake, Kiyonori: „Aichi Expo 2005 Master Plan”, in *Expo 2005 Aichi Japan Official Report*, Japan Association for the 2005 World Exposition, Aichi 2006.
- [12] Hasegawa, Yuko (ed): *SANAA: Kazuyo Sejima + Ryue Nishizawa*, Electa, Milan 2005.
- [13] Foster + Partners: „Saudi Arabia Pavilion, Osaka Expo 2025” [projektdokumentáció], 2025.
- [14] Trahan Architects: „USA Pavilion, Osaka Expo 2025” [projektdokumentáció], 2025.
- [15] Carlo Ratti Associati: „France Pavilion, Osaka Expo 2025” [projektdokumentáció], 2025.
- [16] Lina Ghotmeh Architecture, „Bahrain Pavilion, Osaka Expo 2025”, [projektdokumentáció], 2025.